

# Psychologia sądowa - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                          |
|---------------------|------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Psychologia sądowa                       |
| Kod przedmiotu      | 14.4-WP-PSChM-PSąd                       |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a> |
| Kierunek            | Psychologia                              |
| Profil              | ogólnoakademicki                         |
| Rodzaj studiów      | jednolite magisterskie                   |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2017/2018                 |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                       |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 8                                                                                     |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 3                                                                                     |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                           |
| Język nauczania                 | polski                                                                                |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr hab. Iwona Grzegorzewska, prof. UZ</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Wykład      | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Zaliczenie na ocenę |
| Ćwiczenia   | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Zapoznanie studenta z podstawowymi zagadnieniami psychologii sądowej. Omówione zostaną zagadnienia związane z funkcjonowaniem sprawcy i ofiary, psychologii zeznań świadków, psychologicznych podstaw przebiegu procesów sądowych, sporządzania opinii sądowych.

## Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu psychologii poznawczej, klinicznej i rozwojowej.

## Zakres tematyczny

Przedmiot psychologii sądowej, podstawowe definicje: zachowania aspołeczne, zachowania antyspołeczne, wiktywność, wiktyimizacja, ofiara, obszary i kierunki badań i praktyki. Agresja i przemoc w ujęciu psychologicznym. Hydrauliczny model agresji (Freud, Lorenz). Model frustracja – agresja (Dollard, Miller). Model neoasocjacionizmu poznawczego (Berkowitz). Model społeczno-poznawczy. Geneza zachowań aspołecznych. Socjalizacja: sposoby rozumienia socjalizacji, podstawowe elementy socjalizacji, mechanizmy socjalizacji, zaburzenia procesu socjalizacji. Psychologiczne koncepcje przestępczości. Psychologia zeznań świadków. Sprawcy zabójstw: czynniki kryminogenne, uwarunkowania osobowościowe i sytuacyjne zabójstw, charakterystyka sprawców zabójstw (wyznaczniki biologiczne, funkcjonowanie poznawcze, cechy nieprawidłowej osobowości, typologia zabójców, motywacja u sprawców zabójstw). Przestępcy seksualni: charakterystyka, typologia, mechanizmy przestępstwa, cykl dewiacyjny, czynniki recydywy, nieletni sprawcy przestępstw. Dziecko w procedurze sądowej. Opiniowanie psychologiczno-sądowe w sprawach karnych, rodzinnych i cywilnych Przemoc domowa: charakterystyka, uwarunkowania, mechanizmy konsekwencje Problemy krzywdzenia dzieci- formy i skutki emocjonalnego krzywdzenia, fizyczne znęcanie się nad dziećmi, seksualne wykorzystywanie, problemy badań psychologicznych.Psychologia przesłuchania. Specyfika zeznań dzieci. Przygotowanie dziecka do zeznań w sądzie. Kazirodstwo: charakterystyka, mechanizmy, konsekwencje. Rola psychologa w procesie karnym - opiniowanie w sprawach dorosłych sprawców przestępstw i małoletnich ofiar przemocy. Psychopatologia a zachowania przestępcze, epigeneza zaburzeń, profilowanie psychologiczne sprawców zabójstw. Zachowania przestępcze nieletnich: uwarunkowania, mechanizmy, czynniki ryzyka, zaburzenia psychiczne nieletnich, recydywa.

## Metody kształcenia

Wykład problemowy, pogadanka, praca z książką, praca z dokumentem źródłowym, metoda przypadków, metoda sytuacyjna, praca w grupach, dyskusja, burza mózgów, prezentacja multimedialna

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Symbole efektów                                       | Metody weryfikacji                                                                                                                                                         | Forma zajęć                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pomocowych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej | <ul style="list-style-type: none"><li>K_K04</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Sprawdzian pisemny i/lub praca semestralna, prezentacja multimedialna, okresowe sprawdzanie wiedzy, aktywność na zajęciach</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Wykład</li><li>Ćwiczenia</li></ul> |

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Symbole efektów                                                                                          | Metody weryfikacji                                                                                                           | Forma zajęć             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Student wykorzystuje i integruje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii sądowej w celu analizowania i interpretowania z złożonych problemów terapeutycznych, wychowawczych, opiekuńczych, resocjalizacyjnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań.                                                                                                                                                                                                                                                     | • <a href="#">K_U01</a>                                                                                  | • Sprawdzian pisemny i/lub praca semestralna, prezentacja multimedialna, okresowe sprawdzanie wiedzy, aktywność na zajęciach | • Wykład<br>• Ćwiczenia |
| Student potrafi scharakteryzować funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości (na etapie przygotowawczym, sądowym i penitencjarnym) z perspektywy psychologii sądowej. Student potrafi wyjaśnić biologiczne, psychologiczne, społeczne , filozoficzne podstawy zachowań aspołecznych i antyspołecznych; definiuje istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, adaptacji i niedostosowania, normy i patologii; rozumie istotę więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowości istotnych z punktu widzenia psychologii sądowej. | • <a href="#">K_W01</a><br>• <a href="#">K_W06</a><br>• <a href="#">K_W08</a><br>• <a href="#">K_W09</a> | • Sprawdzian pisemny i/lub praca semestralna, prezentacja multimedialna, okresowe sprawdzanie wiedzy, aktywność na zajęciach | • Wykład<br>• Ćwiczenia |

## Warunki zaliczenia

Zaliczenie wykładu odbywa się na podstawie sprawdzianu pisemnego lub pracy pisemnej wg określonego problemu.

Zaliczenie ćwiczeń odbywa się na podstawie oceny aktywnego udziału w zajęciach ćwiczeniowych, przygotowania pracy zaliczeniowej i/lub prezentacji multimedialnej.

Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen z ćwiczeń i wykładów. Warunkiem uzyskania zaliczenia z wykładów jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń. Ocena z wykładów musi być pozytywna.

## Literatura podstawowa

- Ciosek M. (2003). Psychologia sądowa i penitencjarna. Warszawa: Lexinexis.
- Osobowość przestępcy a proces resocjalizacji (2005). Pod red. J. Świtka, M. Kuć, I. Niewiadomska, Lublin: Wydawnictwo KUL.
- Z. Majchrzak (2003). Nieletni, młodociani, dorośli zabójcy i mordercy.
- Akerman M. (2005). Podstawy psychologii sądowej. Gdańsk: GWP.
- Memon, A., Vrij, A., Bull, R. (2003). Prawo i psychologia. Gdańsk: GWP.
- B.Krahe. (2006). Agresja. Gdańsk: GWP.
- MacFarlane K., Feldmeth J.R. (2002). Przesłuchanie i diagnoza małego dziecka. Fundacja Dzieci Niczyje, Warszawa
- Wojciechowski B. Analiza i ocena zeznań świadków, Warszawa, 2015
- Zielona Jenek M., Przesłuchanie małoletnich świadków. Podatność na sugestie a wiarygodność zeznań dzieci. Warszawa, 2012

## Literatura uzupełniająca

- Hare, R. (2007). Psychopaci są wśród nas. Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Buss. D. (2007). Morderca za ścianą. Gdańsk: GWP.
- Giannanangelo S. (2007). Psychopatologia seryjnego morderstwa. Poznań: Wydawnictwo JPTQ.
- Pospiszyl. K. (2000). Psychopatia. Warszawa: Wydawnictwo Żak.
- [M\\_Kornak](#) Małoletni jako świadek w procesie karnym, Warszawa, 2009

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Iwona Grzegorzewska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 08-05-2017 11:00)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ